

> RETOURADRES Postbus 1992, 6201 BZ Maastricht

BEZOEKADRES
Mosae Forum 10
6211 DW Maastricht

Aan de dames en heren,
leden van de gemeenteraad

POSTADRES
Postbus 1992
6201 BZ Maastricht

ONDERWERP
binnenconstructie en vervolgonderzoeken
rondeel Vijf Koppen

DATUM
17 mei 2021
Verzonden 17-5-2021

BIJLAGEN
-

BEHANDELD DOOR
R (Rob) Smeets

ONZE REFERENTIE
2021.14533

E-MAILADRES
Rob.Smeets@maastricht.nl

Geachte raadsleden,

Met mijn [raadsinformatiebrief](#) van 18 februari 2021 heb ik u geïnformeerd over het stabiliseren en veiligstellen van de buitenschil van ronddeel De Vijf Koppen. Graag breng ik u op de hoogte van de laatste stand van zaken en het aanvullend onderzoek naar de binnenconstructie van het ronddeel.

Uitbuiking gestabileerd; minimale vervormingen in buitenschil

Zoals in de vorige raadsinformatiebrief was aangegeven, bleken de vervormingen niet meer te zijn toegenomen na de stabilisatie van het ronddeel. Ook bij de laatste meting in maart jl. is geconstateerd dat de vervormingen bij de uitbuiking niet meer zijn toegenomen. Wel zijn er kleine vervormingen geconstateerd bij een scheur in de buitenschil en aan de zijkanten van het ronddeel. Deze scheur is al zichtbaar op foto's van het begin van de 20^e eeuw. Doordat de buitenschil vrijwel direct na de meting in maart is verankerd, is ook deze scheur gestabiliseerd. Deze vervormingen hielden mogelijk verband met de voorbereiding van de verankeringswerkzaamheden.

Onderzoek naar constructie ronddeel

Eerder is vastgesteld dat de natuurstenen buitenschil in de loop der tijd los is komen te staan van de mergelmuur aan de binnenzijde van het ronddeel. Een verankering van de buitenschil is aangebracht en wordt aan de binnenzijde van het ronddeel op zijn plaats gehouden door een container waaraan de muur verankerd is. De aanwezigheid van een 2^e ring tongewelven heeft geleid tot vertraging van het onderzoek. Omdat het niet mogelijk was om van binnenuit bij de buitenschil te komen, is besloten om 1 tongewelf te verwijderen voor verder onderzoek. Na verwijdering van deze gewelven bleek het achterliggende gewelf van het schietgat te zijn ingestort. De Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) is hiervan op de hoogte gesteld.

Constatering scheur in binnenconstructie

Na het aanbrengen van de verankering van de buitenschil is alle nog aanwezige grond en puin verwijderd rond het ingestorte gewelf. Na deze werkzaamheden is in de muur van het ronddeel een verticale breuk geconstateerd van ongeveer 25 cm breedte. Ook is het muurdeel links van de scheur circa 10 cm naar buiten verplaatst. Het is niet duidelijk wanneer en hoe de breuk in de muur is ontstaan. Aanvullend hieraan is op een lager niveau in de muur een holle ruimte gelokaliseerd. Deze holle ruimte wordt momenteel onderzocht.

17 mei 2021

Bovenaanzicht geconstateerde scheur; aangegeven met rode peilstok linksonder op de foto

Detail van linkerfoto: holle ruimte bij de scheur, van bovenaf gefotografeerd. Peilstok zichtbaar en ruimte kunstmatig verlicht

Met goedkeuring van de RCE is bepaald dat dit tongewelf inclusief onderliggende aarde verwijderd moet worden, om de scheuren verder te kunnen onderzoeken. Er moet een vergunning aangevraagd worden voor deze werkzaamheden. Deze vergunning is momenteel in voorbereiding en zal op korte termijn worden aangevraagd. Het streven blijft onverminderd om in het hele proces zo min mogelijk authentiek materiaal te verwijderen.

Verdere onderzoeken

Om een duurzaam en goed onderbouwd restauratieplan te maken is het noodzakelijk om volledig inzicht te krijgen in de constructieve opbouw van het rondeel, inclusief de aanwezige kazemat.

Hiervoor zijn nog de volgende onderzoeken en/ of acties nodig:

- Verder onderzoek naar de fundering van de muur van het rondeel. Door de verankering kan dit onderzoek aan de buitenkant bij de uitbuiking plaatsvinden.
- Een draagkrachtonderzoek aan de voet van de muur om zo te bepalen of de grond onder de fundering overall even sterk is.
- Het volledig ontgraven van de aanwezige grond in het rondeel, tot op het niveau van de bovenkant van de aanwezige kazemat in het rondeel.
- Onderzoek naar de toestand van de gewelven en fundering van de kazemat.
- Verder monitoren van vervormingen met 3D scan metingen.
- Onderzoek naar voorkomen van inwatering in de constructie.

Vervolg

Ondanks alle maatregelen die we hebben getroffen en de uiterste voorzichtigheid die iedereen betracht tijdens de onderzoeken en stabilisatiewerkzaamheden, blijft het een precair proces met veel onzekerheden. Door het wegnemen van de druk in het rondeel en de verankering is de kans op verdere vervormingen aanzienlijk kleiner geworden. Restauratie van het rondeel is echter op korte termijn noodzakelijk. Voorlopig gaan we ervan uit dat – net als bij de walmuur – ook bij het rondeel de hele natuurstenen buitenschil gedemonteerd, opnieuw opgebouwd en bevestigd moet worden. Ook de binnenzijde van de constructie zal hersteld moeten worden. Voor ieders veiligheid blijft het wandelpad van en naar het rondeel afgesloten tot de restauratie van het rondeel heeft plaatsgevonden.

Restauratieplan muur

Het college van burgemeester en wethouders zal op korte termijn een principebesluit nemen over de uitgangspunten van het herstelplan van de muur. Zodra hierover meer bekend is, zal ik u informeren

17 mei 2021

met een raadsinformatiebrief. U ontvangt binnenkort een uitnodiging om op locatie te komen kijken. Sinds het instorten van een deel van de muur is er hard gewerkt aan het veiligstellen van de stenen, in kaart brengen van opbouw van de muur, uitwerken van verschillende scenario's en overleggen met alle partijen die bij deze processen betrokken zijn. Ook zijn er cultuurhistorische ontdekkingen gedaan tijdens de diverse onderzoeken bij de muur en het ronddeel. Op locatie kunt u vragen stellen en krijgt u uitleg over de dilemma's waarmee we te maken hebben bij dit complexe restauratievraagstuk.

Ik ga ervan uit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Gert-Jan Krabbendam,
Wethouder Klimaat & Energie, Ruimtelijke ontwikkeling en Mobiliteit.